

Informacje bieżące

Wyniki wstępne

Warszawa, 2009-09-23

BADANIE KONIUNKTURY

Koniunktura w przemyśle, budownictwie, handlu i usługach we wrześniu 2009 r.

Ogólny klimat koniunktury w **przetwórstwie przemysłowym** jest we wrześniu oceniany pozytywnie, lepiej niż w sierpniu, choć nadal gorzej niż w analogicznym miesiącu ostatnich sześciu lat. Na opinie przedsiębiorców wpływają utrzymujące się korzystne prognozy w zakresie portfela zamówień i produkcji przy negatywnych ocenach bieżących. Zarówno oceny bieżącej sytuacji finansowej jak i jej prognozy są nadal negatywne, choć nieco mniej pesymistyczne niż przed miesiącem.

Oceny ogólnego klimatu koniunktury w **budownictwie** są we wrześniu pesymistyczne, zbliżone do zgłaszanych w sierpniu, ale gorsze niż w analogicznym miesiącu ostatnich dziewięciu lat. Przedsiębiorcy sygnalizują ograniczenia portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej na poziomie zbliżonym do zgłaszanego przed miesiącem. W konsekwencji bieżąca sytuacja finansowa jest również oceniana pesymistycznie, podobnie jak w sierpniu br. Przewidywane na najbliższe miesiące ograniczenie portfela zamówień powoduje, że prognozy dotyczące produkcji budowlano-montażowej oraz sytuacji finansowej badanych przedsiębiorstw utrzymują się nadal na poziomie ujemnym.

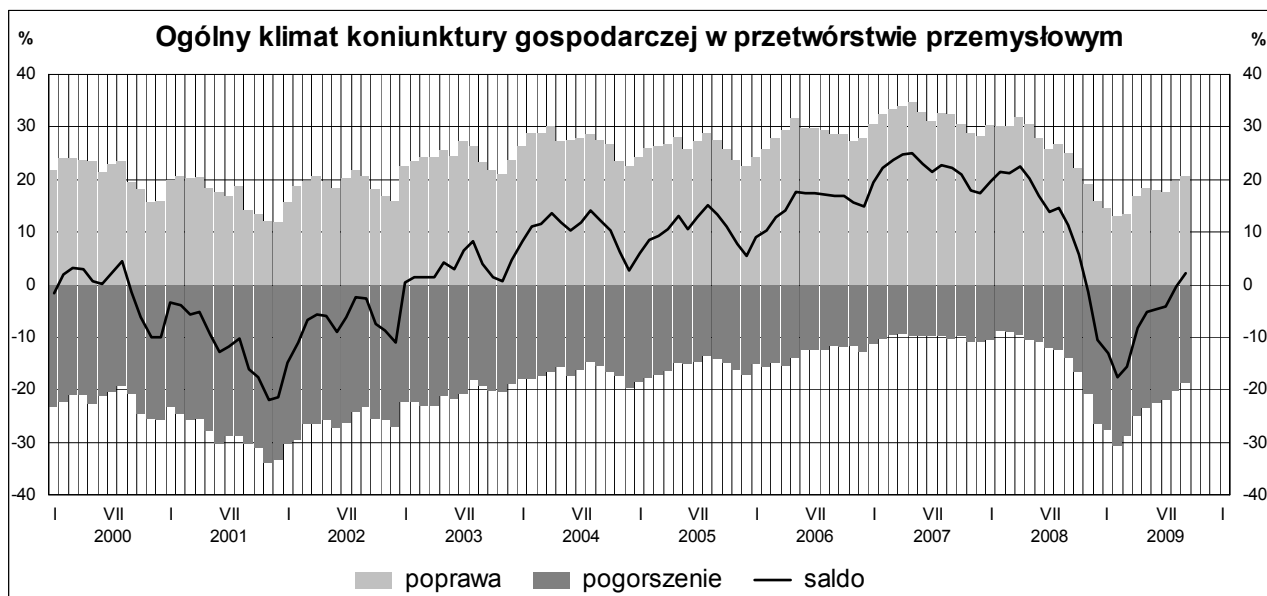
Ogólny klimat koniunktury w **handlu detalicznym** jest we wrześniu oceniany mniej optymistycznie niż w sierpniu i gorzej niż w analogicznym miesiącu ostatnich dwóch lat. Przedsiębiorcy sygnalizują spadek bieżącej sprzedaży, odpowiednie prognozy są nieco bardziej pesymistyczne od zgłaszanych w ubiegłym miesiącu. Oceny bieżącej i przyszłej sytuacji finansowej są nadal negatywne, gorsze od formułowanych przed miesiącem.

We wrześniu oceny koniunktury w badanych grupach przedsiębiorstw **usługowych**¹ są bardzo zróżnicowane. Najbardziej optymistyczne opinie, podobne do sygnalizowanych przed miesiącem, choć gorsze od formułowanych we wrześniu czterech ostatnich lat, zgłaszają przedsiębiorcy z sekcji **działalność finansowa i ubezpieczeniowa**. Najbardziej pesymistycznie oceniają koniunkturę jednostki z sekcji **pozostała działalność usługowa** (gorzej niż w sierpniu br. oraz w analogicznym miesiącu ostatnich trzech lat) oraz **transport i gospodarka magazynowa** (gorzej niż przed miesiącem i we wrześniu ostatnich sześciu lat).

UWAGA: Od 2009 r. dane prezentowane są w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007), opracowanej na podstawie Europejskiej Klasyfikacji Działalności (NACE Rev.2). Dane te nie są w pełni porównywalne z publikowanymi wcześniej według PKD 2004 (NACE Rev.1.1).

¹ Obejmują następujące sekcje według PKD 2007: H – Transport i gospodarka magazynowa, I – Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J – Informacja i komunikacja, K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna, N – Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, P – Edukacja, Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna, R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją, S – Pozostała działalność usługowa.

1. Przetwórstwo przemysłowe

We wrześniu **ogólny klimat koniunktury** jest oceniany pozytywnie (plus 2 we wrześniu wobec minus 1 w sierpniu). Poprawę koniunktury sygnalizuje 21% badanych przedsiębiorstw, jej pogorszenie – 19% (przed miesiącem odpowiednio 19% i 20%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Oceny bieżącego portfela zamówień są nadal pesymistyczne. Krajowy portfel zamówień jest gorszy niż przed miesiącem, natomiast negatywne oceny zagranicznego portfela zamówień utrzymują się na poziomie z sierpnia. Bieżąca produkcja jest nadal ograniczana. Utrzymują się korzystne prognozy portfela zamówień i produkcji. Nadmierny stan zapasów wyrobów gotowych ulega niewielkiemu zmniejszeniu. Należności od kontrahentów są ściągane terminowo. Nieznacznie zmniejszają się trudności w regulowaniu zobowiązań finansowych. Również prognozy sytuacji finansowej są nieco mniej pesymistyczne niż w sierpniu. Utrzymuje się skala planowanych zwolnień pracowników. Ceny wyrobów przemysłowych mogą nieznacznie wzrosnąć.

Sytuacja przedsiębiorstw poszczególnych klas wielkości¹ jest zróżnicowana. Negatywne oceny klimatu koniunktury zgłaszane są przez przedsiębiorstwa małe i średnie, podczas gdy oceny jednostek dużych są pozytywne.

Najbardziej pesymistyczne oceny bieżącego i przyszłego portfela zamówień i produkcji są formułowane przez przedsiębiorstwa **małe**. Te jednostki jako jedyne zgłaszają negatywne prognozy w tym zakresie. Bieżąca i przyszła sytuacja finansowa jednostek oceniana jest mniej pesymistycznie. Utrzymują się przewidywania dotyczące redukcji zatrudnienia i spadku cen wyrobów gotowych.

Ogólny klimat koniunktury w jednostkach **średnich** oceniany jest nadal negatywnie, choć nieco lepiej niż w sierpniu. Wpływają na to korzystne prognozy portfela zamówień i produkcji. Odpowiednie oceny bieżące są nadal negatywne, zbliżone do odnotowywanych w sierpniu. Stan zapasów wyrobów gotowych nieznacznie przekracza poziom uznawany przez przedsiębiorców za wystarczający. Dyrektorzy przedsiębiorstw nie sygnalizują opóźnień w ściąganiu należności od kontrahentów, choć ich optymizm

¹ W przetwórstwie przemysłowym badaniem objęte są podmioty o liczbie pracujących 10 i więcej osób. W pozostałych badaniach (budownictwo, handel detaliczny, usługi) uczestniczą również podmioty o liczbie pracujących do 9 osób.

nieco zmniejszył się w porównaniu z ocenami sprzed miesiąca. Bieżąca i przyszła sytuacja finansowa jest oceniana wciąż negatywnie. Planowane są dalsze redukcje zatrudnienia. Ceny wyrobów mogą spadać.

Oceny dyrektorów przedsiębiorstw **dużych** dotyczące bieżącego portfela zamówień i produkcji są korzystne. Zmniejsza się nadmierny poziom zapasów. Przedsiębiorcy tej grupy przewidują, że w najbliższych miesiącach nastąpi wzrost portfela zamówień i produkcji. Utrzymują się negatywne oceny bieżącej sytuacji finansowej, prognozy wskazują na możliwość niewielkiej poprawy w tym zakresie. Planowane redukcje zatrudnienia są zbliżone do prognoz z sierpnia. Ceny wyrobów mogą wzrastać.

We wrześniu przedsiębiorcy prowadzący działalność w większości działów przetwórstwa przemysłowego zgłaszają negatywne oceny koniunktury. Najbardziej negatywnie swoją koniunkturę oceniają producenci: odzieży (minus 21 – wzrost o 3 punkty), metali (minus 18 – spadek o 1 punkt), pozostałego sprzętu transportowego (minus 18 – wartość nie ulega zmianie), maszyn i urządzeń (minus 13 – wzrost o 2 punkty), metalowych wyrobów gotowych (minus 7 – wzrost o 1 punkt), wyrobów tekstylnych (minus 7 – wzrost o 5 punktów), wyrobów z drewna (minus 6 – wzrost o 5 punktów) oraz zajmujący się poligrafią i reprodukcją zapisanych nośników informacji (minus 10 – spadek o 2 punkty), a także prowadzący działalność w zakresie naprawy, konserwacji i instalowania maszyn i urządzeń (minus 8 – spadek o 1 punkt). Najbardziej korzystne oceny ogólnego klimatu koniunktury formułują producenci: wyrobów farmaceutycznych (plus 31 – wartość nie ulega zmianie), papieru i wyrobów z papieru (plus 19 – spadek o 2 punkty), artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych (plus 12 – wzrost o 1 punkt), wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych (plus 11 – wzrost o 3 punkty), mebli (plus 10 – wzrost o 2 punkty), chemikaliów i wyrobów chemicznych (plus 9 – wzrost o 2 punkty), urządzeń elektrycznych (plus 6 – wzrost o 3 punkty).

Producenci **artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych** we wrześniu oceniają koniunkturę nieco bardziej optymistycznie niż przed miesiącem. Przewidywania na najbliższe trzy miesiące wskazują na możliwość wzrostu portfela zamówień i produkcji w skali nieco większej niż prognozowano w sierpniu. Sygnalizowany jest niewielki spadek bieżącego portfela zamówień, co powoduje, że producenci rozszerzają produkcję w mniejszym stopniu niż przed miesiącem. Stan zapasów wyrobów gotowych uznawany jest przez przedsiębiorców za zbliżony do wystarczającego. Utrzymują się trudności związane z terminowym ściąganiem należności od kontrahentów. Zdolność do regulowania bieżących zobowiązań finansowych jest oceniana nieco mniej negatywnie. Przewidywania w tym zakresie wskazują na możliwość niewielkiego pogorszenia sytuacji finansowej w najbliższych miesiącach. Planowane redukcje zatrudnienia są bardziej znaczące niż w sierpniu. Ceny artykułów spożywczych, napojów i wyrobów tytoniowych mogą wzrosnąć w stopniu większym niż przewidywały prognozy sprzed miesiąca.

Producenci **chemikaliów i wyrobów chemicznych** oceniają koniunkturę pozytywnie, lepiej niż w sierpniu. Spowodowane jest to utrzymującymi się korzystnymi ocenami portfela zamówień oraz rozszerzeniem bieżącej produkcji. Odpowiednie prognozy są pozytywne, choć w zakresie produkcji mniej optymistyczne od formułowanych w sierpniu. Zapasy wyrobów gotowych pozostają na poziomie uznawanym za nadmierny. W niewielkim stopniu zmniejszają się opóźnienia w ściąganiu należności. Przedsiębiorcy terminowo regulują bieżące zobowiązania finansowe. Prognozy dotyczące zobowiązań finansowych są ostrożnie optymistyczne. Planowane redukcje zatrudnienia mogą być nieco mniejsze od prognozowanych w ubiegłym miesiącu. Ceny chemikaliów i wyrobów chemicznych mogą wzrosnąć.

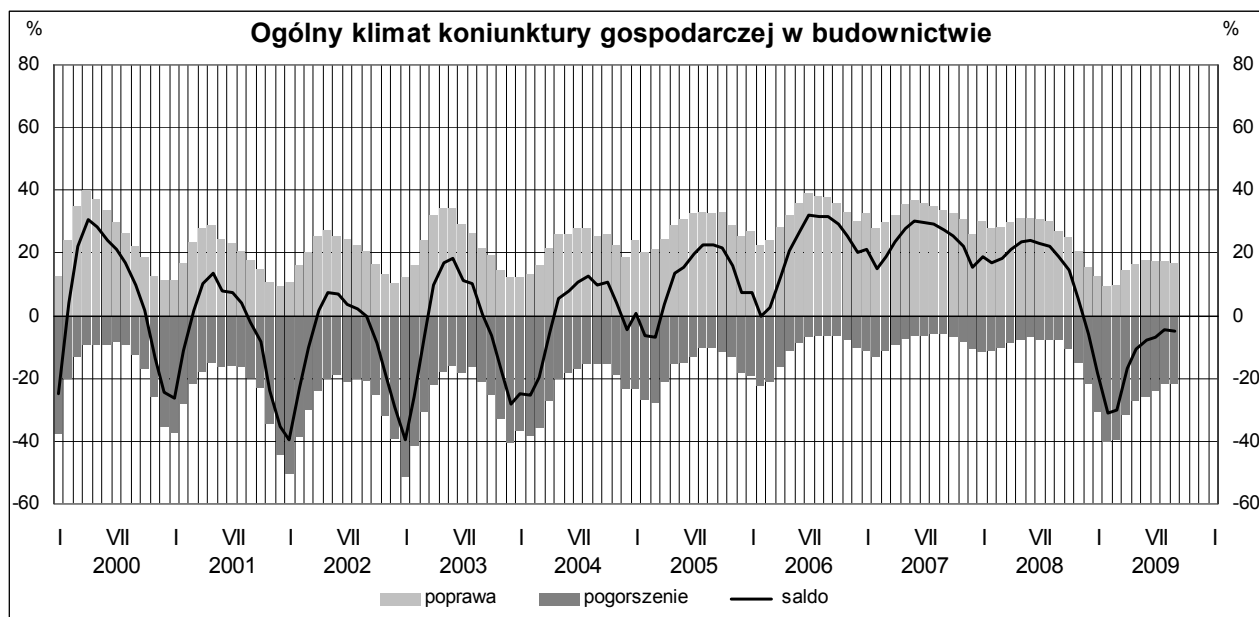
Producenci **pojazdów samochodowych, przyczep i naczep** oceniają koniunkturę pozytywnie. Wpływają na to nieco bardziej korzystne niż przed miesiącem oceny bieżącego portfela zamówień i produkcji. Prognozy w tym zakresie są optymistyczne, choć ostrożniejsze niż w sierpniu. Przedsiębiorcy nie sygnalizują opóźnień w ściąganiu należności od kontrahentów, mimo to utrzymują się trudności w regulowaniu zobowiązań finansowych. Przewidywania dotyczące sytuacji finansowej wskazują na możliwość jej niewielkiego pogorszenia. Planowane redukcje zatrudnienia będą większe od prognozowanych w sierpniu. Dyrektorzy przedsiębiorstw w najbliższych miesiącach zamierzają obniżyć ceny pojazdów samochodowych, przyczep i naczep w skali nieco mniejszej w stosunku do przewidywań z sierpnia.

Producenci **wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych** oceniają koniunkturę nieco mniej negatywnie niż w ubiegłym miesiącu. Bieżący portfel zamówień oceniany jest optymistycznie. Produkcja jest rozszerzana w niewielkim stopniu. Odpowiednie przewidywania są optymistyczne, choć w przypadku portfela zamówień ostrożniejsze od formułowanych w sierpniu. Utrzymuje się nadmierny stan zapasów wyrobów gotowych. Mimo utrzymujących się opóźnień w ściąganiu należności od kontrahentów, bieżące zobowiązania finansowe oceniane są nieco mniej pesymistycznie niż przed miesiącem. Poprawiają się prognozy w tym zakresie, choć nadal są negatywne. Dyrektorzy planują redukcje zatrudnienia nieco mniejsze niż przewidywano w ubiegłym miesiącu. Spadek cen wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych może być zbliżony do prognozowanego w sierpniu.

We wrześniu dyrektorzy firm produkujących **wyroby tekstylne** oceniają koniunkturę pesymistycznie, choć lepiej niż w ubiegłym miesiącu. Oceny bieżącego portfela zamówień oraz produkcji są nadal negatywne, ale mniej pesymistyczne niż w sierpniu. Prognozy na najbliższe trzy miesiące wskazują na możliwość rozszerzenia zarówno portfela zamówień jak i produkcji. Zapasy wyrobów gotowych nadal pozostają na poziomie uznawanym za nadmierny. Możliwość terminowego ściągania należności jest oceniana pozytywnie, ale ostrożniej niż w ubiegłym miesiącu. Nieco zmniejszają się trudności w regulowaniu bieżących zobowiązań finansowych. Prognozy sytuacji finansowej wskazują na możliwość niewielkiej poprawy w tym zakresie. Planowane ograniczanie zatrudnienia może być nieco mniej znaczące niż prognozowano w sierpniu. Na najbliższe trzy miesiące przedsiębiorcy przewidują niewielki wzrost cen wyrobów tekstylnych.

Producenci **metali** oceniają koniunkturę nadal negatywnie, nieco gorzej niż w sierpniu. Wpływają na to większe niż przed miesiącem ograniczenia bieżącego portfela zamówień i produkcji. Prognozy portfela zamówień wskazują na możliwość jego niewielkiego ograniczenia. Przewidywania w zakresie produkcji są pozytywne, ale ostrożniejsze niż w sierpniu. Wzrasta poziom zapasów wyrobów gotowych – jest on nadal uznawany za nadmierny. Przedsiębiorcy nie odczuwają opóźnień w ściąganiu należności od kontrahentów. Bieżąca i przewidywana sytuacja finansowa przedsiębiorstw oceniana jest nadal negatywnie, gorzej niż w sierpniu. Przedsiębiorcy tego działu planują dalsze redukcje zatrudnienia. Możliwy jest niewielki wzrost cen metali.

2. Budownictwo

We wrześniu (podobnie jak w sierpniu) **ogólny klimat koniunktury** w budownictwie kształtuje się na poziomie minus 5. W obu miesiącach poprawę koniunktury sygnalizuje 17% przedsiębiorstw, a jej pogorszenie 22%. Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

Przedsiębiorcy odnotowują ograniczenie **portfela zamówień i produkcji budowlano-montażowej** na poziomie zbliżonym do zgłaszanego w poprzednim miesiącu. Przewidywania w tym zakresie na najbliższe trzy miesiące są nadal pesymistyczne. Spośród badanych przedsiębiorstw 17% planuje, że będzie prowadziło prace budowlano-montażowe za granicą (przed rokiem 23%). Dyrektorzy tych przedsiębiorstw spodziewają się, że spadek **portfela zamówień na roboty budowlano-montażowe na rynku zagranicznym** może być zbliżony do przewidywań z ubiegłego miesiąca.

Oceny bieżącej i przyszłej **sytuacji finansowej** przedsiębiorstw budowlano-montażowych są nadal niekorzystne, podobne do zgłaszanych w sierpniu. Utrzymują się trudności w terminowym ściąganiu płatności za wykonane roboty budowlano-montażowe. Planowane ograniczenie **zatrudnienia** może być nieco większe od prognozowanego w ubiegłym miesiącu. Należy oczekiwać dalszego spadku **cen** robót budowlano-montażowych.

Obserwuje się znaczne różnice w **sytuacji przedsiębiorstw budowlano-montażowych poszczególnych klas wielkości**. W podmiotach wszystkich klas wielkości ogólny klimat koniunktury jest oceniany podobnie jak przed miesiącem: w przypadku podmiotów małych są to oceny negatywne, natomiast średnich i dużych – pozytywne. Oceny produkcji i sytuacji finansowej zgłaszane przez jednostki wszystkich klas wielkości są niekorzystne, podobne do formułowanych w ubiegłym miesiącu, przy czym dla jednostek średnich i dużych są one znacznie mniej pesymistyczne niż dla jednostek małych. Również diagnozy portfela zamówień w poszczególnych klasach wielkości są negatywne – tylko podmioty duże oceniają popyt pozytywnie, choć mniej optymistycznie niż przed miesiącem. Przedsiębiorstwa wszystkich klas wielkości odnotowują opóźnienia płatności, co powoduje, że ich sytuacja finansowa jest oceniana negatywnie, szczególnie w przedsiębiorstwach małych. Prognozy jednostek małych na najbliższe miesiące dotyczące portfela zamówień, produkcji i sytuacji finansowej są

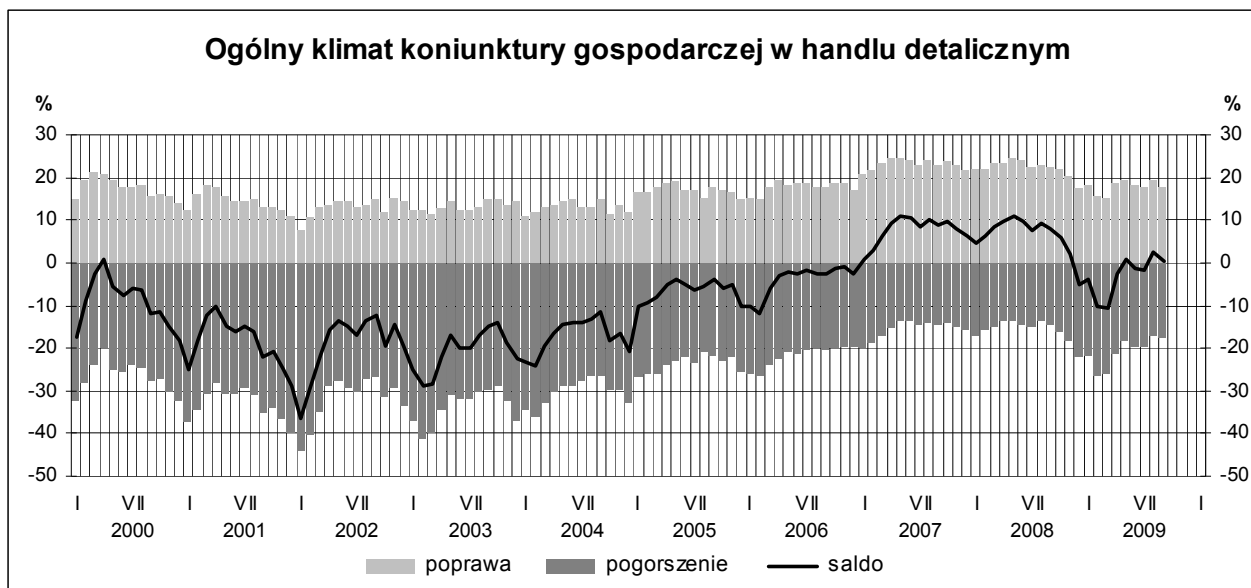
negatywne i zbliżone do zgłaszanych w sierpniu. Przedsiębiorstwa średnie i duże przewidują zwiększenie portfela zamówień. Mimo to prognozy produkcji i sytuacji finansowej przedsiębiorstw średnich są nadal negatywne, przy pozytywnych przewidywaniach w tym zakresie jednostek dużych.

Odsetek przedsiębiorstw nie odczuwających żadnych **barier w prowadzeniu działalności budowlano-montażowej** kształtuje się na poziomie 5,2% (5,1% w sierpniu br. i 5,6% we wrześniu 2008 r.). Największe trudności napotykane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery związane są z konkurencją ze strony innych firm (62% badanych przedsiębiorstw we wrześniu, 63% w sierpniu br. wobec 49% we wrześniu 2008 r.) oraz kosztami zatrudnienia (53% we wrześniu, 51% w sierpniu br. wobec 60% przed rokiem). W porównaniu z wrześniem ubiegłego roku najbardziej wzrosło znaczenie barier związanych z niedostatecznym popytem (z 20% do 45% przy 46% w sierpniu br.), trudnościami z uzyskaniem kredytów (z 7% do 15% we wrześniu i w sierpniu br.) oraz konkurencją ze strony innych firm, natomiast zmalało – barier związanych z niedoborem wykwalifikowanych pracowników (z 50% do 21% we wrześniu i w sierpniu br.) oraz kosztami materiałów (z 38% do 26% we wrześniu i w sierpniu br.).

We wrześniu (podobnie jak w ubiegłym miesiącu) 13% przedsiębiorstw budowlano-montażowych ocenia swoje **zdolności produkcyjne** jako zbyt duże w stosunku do oczekiwanego w okresie najbliższych dwunastu miesięcy portfela zamówień, 77% jako wystarczające, a 10% jako zbyt małe. W porównaniu z wrześniem 2008 r. zmniejsza się udział jednostek oceniających swe zdolności produkcyjne jako zbyt małe, natomiast wzrasta – przedsiębiorstw, które oceniają je jako zbyt duże.

W porównaniu z wrześniem ubiegłego roku przedsiębiorcy zgłaszają zmniejszenie się **wykorzystania mocy produkcyjnych** z 86% do 78% we wrześniu i w sierpniu br.

3. *Handel detaliczny*

We wrześniu wskaźnik **ogólnego klimatu koniunktury** w handlu kształtuje się na poziomie 0 (plus 3 w sierpniu). Zarówno poprawę jak i pogorszenie koniunktury sygnalizuje 18% badanych przedsiębiorstw (w sierpniu odpowiednio 19% i 16%). Pozostałe przedsiębiorstwa uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie.

We wrześniu odnotowuje się przewagę negatywnych ocen sprzedaży. W

konsekwencji zwiększają się trudności przy regulowaniu bieżących zobowiązań. Utrzymuje się nadmierny stan zapasów towarów. Prognozy sprzedaży i sytuacji finansowej są nieco bardziej pesymistyczne od formułowanych przed miesiącem. Ilość towarów zamawianych u dostawców może być ograniczana w nieznacznie większym stopniu niż w sierpniu. Sygnalizowany wzrost bieżących i przyszłych cen towarów utrzymuje się na poziomie zbliżonym do zgłaszanego przed miesiącem. Dyrektorzy planują zmniejszyć zatrudnienie w skali zbliżonej do przewidywań sprzed miesiąca.

W poszczególnych klasach wielkości przedsiębiorstw sytuacja jest zróżnicowana. Przedsiębiorstwa małe (w tym mikro) oceniają koniunkturę gospodarczą negatywnie, natomiast średnie i duże – pozytywnie. Najlepiej koniunktura oceniana jest przez firmy duże. Ze wszystkich klas wielkości najgorsze oceny sprzedaży zgłaszane są przez przedsiębiorstwa mikro. Jedynie podmioty największe oceniają sprzedaż optymistycznie, choć gorzej niż w sierpniu. W konsekwencji bieżąca sytuacja finansowa we wszystkich grupach przedsiębiorstw oceniana jest negatywnie. Na najbliższe miesiące prognozy sprzedaży w przedsiębiorstwach małych (w tym mikro) i średnich są pesymistyczne; przedsiębiorstwa duże oczekują znacznego zwiększenia sprzedaży. Prognozy sytuacji finansowej przedsiębiorstw małych (w tym mikro) i średnich są nieco bardziej pesymistyczne od formułowanych w sierpniu. Jedynie w grupie podmiotów największych przewiduje się niewielką poprawę sytuacji finansowej.

Oceny koniunktury w poszczególnych branżach handlu detalicznego są pozytywne: najwyższy wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury odnotowano dla branży włókno, odzież, obuwie – plus 10 (plus 7 w sierpniu) oraz gospodarstwo domowe – plus 6 (plus 8 przed miesiącem). Wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury dla branży żywnościowej wynosi plus 3 (w ubiegłym miesiącu plus 1), a dla branży pojazdy samochodowe – 0 (plus 2 w sierpniu).

W branży **włókno, odzież, obuwie** spadek sprzedaży utrzymuje się na poziomie sprzed miesiąca. Sytuacja finansowa przedsiębiorstw jest nadal niekorzystna. Utrzymują się negatywne prognozy sprzedaży. Mimo to przewidywania dotyczące sytuacji finansowej jednostek są optymistyczne i lepsze od formułowanych w ubiegłym miesiącu. Ilość towarów zamawianych u dostawców może być zwiększana w skali zbliżonej do przewidywań z sierpnia. We wrześniu przedsiębiorstwa sygnalizują wzrost cen towarów, choć w najbliższych miesiącach mogą one rosnąć wolniej. Dyrektorzy jednostek planują zwiększyć zatrudnienie w stopniu zbliżonym do przewidywań sprzed miesiąca.

W jednostkach branży **gospodarstwo domowe** odnotowuje się spadek bieżącej sprzedaży towarów, natomiast przewidywania wskazują na możliwość jej niewielkiego wzrostu. Bieżąca sytuacja finansowa oceniana jest bardziej negatywnie niż w sierpniu, negatywne prognozy w tym zakresie są zbliżone do przewidywań sprzed miesiąca. Mimo iż odnotowuje się niedobór zapasów towarów, przyszłe zamówienia u dostawców mogą być ograniczane w nieco większym stopniu niż przewidywano przed miesiącem. We wrześniu dyrektorzy przedsiębiorstw sygnalizują wolniejszy wzrost bieżących cen towarów, w najbliższym czasie przewidują ich podniesienie. W najbliższych miesiącach planowany jest wzrost zatrudnienia zbliżony do zapowiadanego w sierpniu.

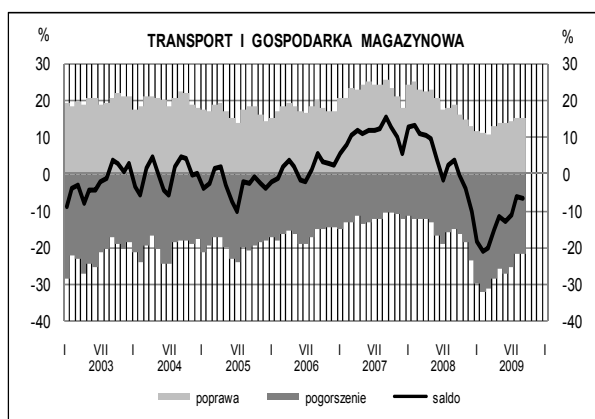
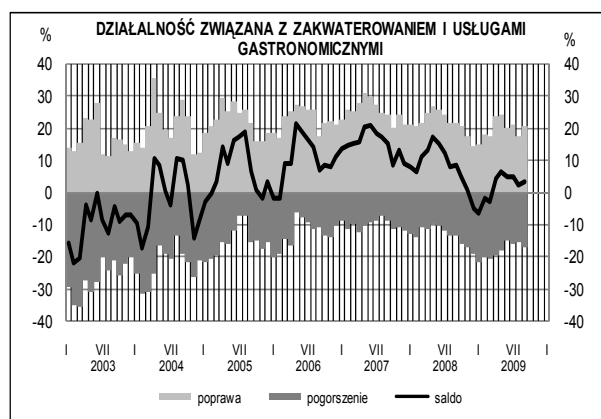
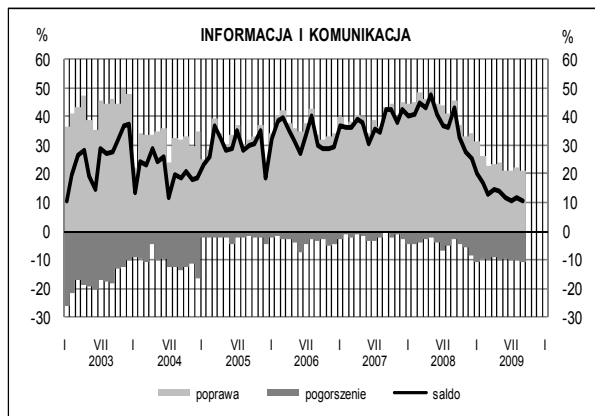
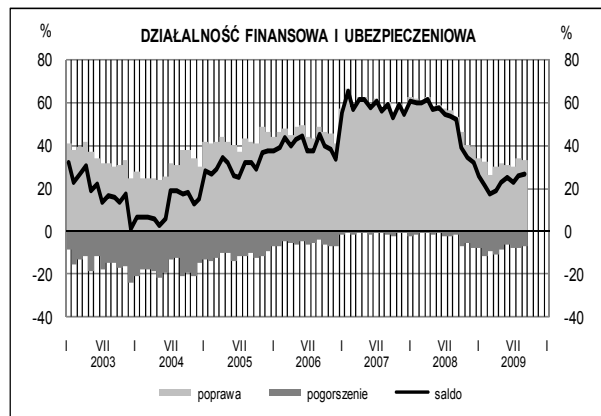
We wrześniu badane przedsiębiorstwa branży **żywnościowej** odnotowują dalszy spadek bieżącej sprzedaży. Mimo to sytuacja finansowa oceniana jest nieco mniej pesymistycznie niż w sierpniu. Nadmiar zapasów towarów utrzymuje się na poziomie sprzed miesiąca. Prognozy dotyczące sprzedaży wskazują na możliwość jej zwiększenia. Planowane jest dalsze zwiększenie ilości towarów zamawianych u dostawców. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują ograniczać zatrudnienie w stopniu nieco mniejszym

niż prognozowano w zeszłym miesiącu.

We wrześniu przedsiębiorstwa branży **pojazdy samochodowe** sygnalizują większe niż w ubiegłym miesiącu ograniczenie bieżącej sprzedaży. W konsekwencji pogarsza się negatywnie oceniana sytuacja finansowa. Spadek sprzedaży w najbliższych miesiącach może utrzymać się na poziomie zbliżonym do przewidywań z sierpnia. Negatywne prognozy sytuacji finansowej przedsiębiorstw są zbliżone do przedstawionych w poprzednim miesiącu. Przy sygnalizowanych nadmiernych zapasach towarów, przedsiębiorcy planują ograniczać zamówienia na towary u dostawców. Wzrost zarówno bieżących jak i przyszłych cen jest nieco mniej znaczący od sygnalizowanego przed miesiącem. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują redukcje zatrudnienia, choć nieco mniejsze od zapowiadanych w sierpniu.

Spośród badanych jednostek 5,4% deklaruje, że nie odczuwa żadnych **barier w prowadzeniu bieżącej działalności** (5,5% przed miesiącem, 5,1% we wrześniu przed rokiem). Największe trudności napotymane przez przedsiębiorstwa zgłaszające występowanie barier związane są z konkurencją na rynku (barierę tę sygnalizuje 66% przedsiębiorstw, podobnie jak przed miesiącem, we wrześniu 2008 r. – 71%), kosztami zatrudnienia (56% we wrześniu, 57% w sierpniu br., 64% przed rokiem) oraz wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (50% we wrześniu, 51% w sierpniu br., 55% we wrześniu 2008 r.). W porównaniu z wrześniem ubiegłego roku najbardziej wzrosło odczuwanie bariery związanej z niedostatecznym popytem (z 34% do 44%), trudnościami w rozrachunkach z kontrahentami (z 13% do 22%), trudnościami z uzyskaniem kredytów bankowych (z 6% do 12%), wysokością odsetek bankowych (z 12% do 17%).

4. Usługi

We wrześniu oceny ogólnego klimatu koniunktury jednostek z sekcji **działalność finansowa i ubezpieczeniowa** są korzystne, podobne do sygnalizowanych przed miesiącem (plus 26 w obu miesiącach). Poprawę koniunktury odnotowuje 33% badanych firm, a jej pogorszenie – 7% (w sierpniu odpowiednio 34% i 8%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Dyrektorzy jednostek zgłaszają wolniejszy niż w sierpniu wzrost popytu i sprzedaży usług. W najbliższych miesiącach można się spodziewać ich znacznego wzrostu, szybszego niż prognozowano w sierpniu. Utrzymuje się korzystna sytuacja finansowa jednostek, zarówno bieżąca jak i przyszła. Odnotowywany jest wzrost bieżących i prognozowanych na najbliższe miesiące cen usług, szybszy od zgłaszanego w sierpniu. Dyrektorzy jednostek planują ograniczyć zatrudnienie w stopniu zbliżonym do prognoz sprzed miesiąca. Spośród badanych jednostek, we wrześniu i w sierpniu 2,3% deklaruje, że nie odczuwa żadnych barier w prowadzeniu bieżącej działalności (7,4% w wrześniu ub.r.). Największe trudności napotymane przez przedsiębiorstwa zgłaszające bariery związane są z konkurencją firm krajowych (79% we wrześniu, 80% w sierpniu br. i we wrześniu 2008 r.). W ciągu roku w największym stopniu wzrosło znaczenie bariery związanej z wysokimi obciążeniami na rzecz budżetu (z 16% do 25%) oraz niejasnymi i niespójnymi przepisami prawnymi (z 37% do 45%), natomiast spadło – z brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 25% do 15%) i konkurencją firm zagranicznych (z 55% do 48%).

We wrześniu wskaźnik ogólnego klimatu w sekcji **informacja i komunikacja** kształtuje się na poziomie plus 11 (w sierpniu plus 12). Poprawę koniunktury odnotowuje 21% badanych firm, a jej pogorszenie – 10% (w sierpniu odpowiednio 22% i 10%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Dyrektorzy jednostek zgłaszają mniejszy niż w sierpniu spadek popytu na swoje usługi oraz niewielki wzrost sprzedaży. Mimo to utrzymuje się niekorzystna sytuacja finansowa. W najbliższych miesiącach przedsiębiorcy przewidują dalszy wzrost zarówno popytu jak i sprzedaży. Mimo to prognozy sytuacji finansowej są nieco mniej optymistyczne od formułowanych w sierpniu. Spadek bieżących cen usług kształtuje się na poziomie sygnalizowanym w poprzednim miesiącu, przyszłe ceny mogą spadać nieco szybciej niż tego oczekiwano w sierpniu. W najbliższych miesiącach dyrektorzy planują nieznacznie ograniczyć zatrudnienie. We wrześniu 10,1% badanych przedsiębiorstw deklaruje, że nie napotyka na bariery w prowadzeniu swojej bieżącej działalności (w sierpniu odsetek ten wyniósł 9,3%, we wrześniu przed rokiem 9,2%). Największe trudności napotymane przez firmy zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia pracowników (52% we wrześniu bieżącego i ubiegłego roku, 51% w sierpniu br.) oraz konkurencją firm krajowych (50% we wrześniu i 48% w sierpniu 2009 r., 58% we wrześniu ub.r.). W porównaniu z wrześniem 2008 r. najbardziej wzrosło znaczenie bariery związanej z niedostatecznym popytem (z 13% do 34%), natomiast spadło – z brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 25% do 13%).

We wrześniu wskaźnik ogólnego klimatu koniunktury w sekcji **zakwaterowanie i gastronomia** kształtuje się na poziomie plus 3 (w sierpniu plus 2). Poprawę koniunktury odnotowuje 20% badanych firm, a jej pogorszenie – 17% (w sierpniu odpowiednio 17% i 15%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Mimo niewielkiego ograniczenia bieżącego i przyszłego popytu oraz aktualnej sprzedaży, utrzymują się korzystne prognozy sprzedaży usług. Dyrektorzy jednostek pozytywnie oceniają bieżącą sytuację finansową, prognozy w tym zakresie na następne trzy miesiące są mniej pesymistyczne od formułowanych w sierpniu. Bieżące ceny usług spadają, w najbliższych miesiącach prognozowany jest ich niewielki wzrost. W tym sektorze usług można oczekiwać niewielkich redukcji zatrudnienia. Odsetek przedsiębiorstw nie odczuwających żadnych barier w prowadzeniu działalności kształtuje się na poziomie 9,3% (7,3% w sierpniu br., 4,7% we wrześniu ub.r.). Największe trudności napotymane przez jednostki

zgłaszające bariery związane są z kosztami zatrudnienia pracowników (68% we wrześniu br., 65% przed miesiącem, 67% we wrześniu 2008 r.). W ciągu roku w najbardziej znaczącym stopniu wzrosło znaczenie bariery związanej z niedostatecznym popytem (z 37% do 47%), natomiast spadło – z brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 39% do 22%) i konkurencją firm krajowych (z 56% do 44%).

We wrześniu wskaźnik ogólnego klimatu w sekcji **transport i gospodarka magazynowa** kształtuje się na poziomie minus 7 (w sierpniu minus 6). Poprawę koniunktury odnotowuje 15% badanych firm, a jej pogorszenie – 22% (w sierpniu odpowiednio 15% i 21%). Pozostałe jednostki uznają, że ich sytuacja nie ulega zmianie. Utrzymują się negatywne oceny bieżącego i przyszłego popytu, sprzedaży oraz sytuacji finansowej. Sygnalizowany jest mniejszy niż przed miesiącem spadek bieżących cen, prognozy obniżenia cen na najbliższe trzy miesiące pozostają bez zmian. Dyrektorzy przedsiębiorstw planują redukcje zatrudnienia nieco większe niż przewidywano w sierpniu. We wrześniu 10,3% badanych przedsiębiorstw deklaruje, że nie napotyka na bariery w prowadzeniu swojej bieżącej działalności (w sierpniu br. odsetek ten wyniósł 9,5%, we wrześniu przed rokiem 5,2%). Największe trudności napotykane przez firmy zgłaszające bariery związane są z niedostatecznym popytem (53% we wrześniu, 50% w sierpniu br. wobec 35% we wrześniu 2008 r. – jest to bariera, której znaczenie w skali roku wzrosło w największym stopniu) oraz konkurencją firm krajowych (51% we wrześniu br., 53% przed miesiącem, 55% we wrześniu przed rokiem). W porównaniu z wrześniem ub.r. w największym stopniu spadło znaczenie bariery związanej z brakiem wykwalifikowanych pracowników (z 32% do 13%) oraz kosztami zatrudnienia pracowników (z 61% do 48%).